Europaparlamentet
2024-2029

ANTAGNA TEXTER

P10_TA(2025)0157

Rapporterna för 2023 och 2024 om Nordmakedonien

Europaparlamentets resolution av den 9 juli 2025 om kommissionens rapporter för 2023 och 2024 om Nordmakedonien (2025/2021(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Nordmakedonien, å andra sidan[1],

– med beaktande av Nordmakedoniens ansökan om medlemskap i Europeiska unionen, som lämnades in den 22 mars 2004,

– med beaktande av Europeiska rådets beslut av den 16 december 2005 om att bevilja Nordmakedonien status som kandidatland,

– med beaktande av Europeiska rådets slutsatser av den 19 och 20 juni 2003 och den tillhörande bilagan *Thessaloniki-agendan för västra Balkan: i riktning mot en europeisk integration*,

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1529 av den 15 september 2021 om inrättande av instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA III)[2],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1449 av den 14 maj 2024 om inrättande av faciliteten för reformer och tillväxt för västra Balkan[3],

---

1 EUT L 84, 20.3.2004, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2004/239(2)/oj.
2 EUT L 330, 20.9.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 EUT L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 5 februari 2020 *Förbättra anslutningsprocessen – Ett trovärdigt EU-perspektiv för västra Balkan* (COM(2020)0057),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 8 november 2023 *2023 års meddelande om EU:s utvidgningspolitik* (COM(2023)0690), åtföljt av arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar *North Macedonia 2023 Report* (SWD(2023)0693),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 8 november 2023 *Ny tillväxtplan för västra Balkan* (COM(2023)0691),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 20 mars 2024 om reformer och politisk översyn inför utvidgningen (COM(2024)0146),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 24 juli 2024 *2024 års rapport om rättsstatsprincipen* (COM(2024)0800), åtföljt av arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar 2024 *Rule of Law Report – Country Chapter on the rule of law situation in North Macedonia* (SWD(2024)0830),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 30 oktober 2024 *2024 års meddelande om EU:s utvidgningspolitik* (COM(2024)0690), åtföljt av arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar *North Macedonia 2024 Report* (SWD(2024)0693),

– med beaktande av Nordmakedoniens reformagenda, som godkändes av kommissionen inom ramen för faciliteten för reformer och tillväxt den 23 oktober 2024,

– med beaktande av förklaringarna från toppmötena mellan EU och västra Balkan den 13 december 2023 och den 18 december 2024 i Bryssel samt förklaringarna från toppmötena mellan EU och västra Balkan i Sofia, Zagreb och Brdo pri Kranju 2018, 2020 respektive 2021, och förklaringen om den gemensamma regionala marknaden och förklaringen om den gröna agendan för västra Balkan som man enades om den 10 november 2020 vid toppmötet i Sofia inom ramen för Berlinprocessen,

– med beaktande av rådets slutsatser av den 18 juli 2022 om utvidgningen – Nordmakedonien och Albanien och rådets slutsatser av den 17 december 2024 om utvidgningen,

– med beaktande av slutrapporten av den 23 september 2024 från valobservatörsuppdraget avseende presidentvalet den 24 april 2024 och parlamentsvalet den 8 maj 2024 i Nordmakedonien från Kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR) inom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE),

– med beaktande av Berlinprocessen, som inleddes den 28 augusti 2014,

– med beaktande av fördraget om vänskap, god grannsämja och samarbete mellan Bulgarien och Nordmakedonien, som undertecknades den 1 augusti 2017 och ratificerades i januari 2018,

– med beaktande av det slutgiltiga avtalet om biläggande av meningsskiljaktigheter enligt FN:s säkerhetsråds resolutioner 817 (1993) och 845 (1993), upphörandet av interimsavtalet från 1995 och inrättandet av ett strategiskt partnerskap mellan Grekland och Nordmakedonien, som man enades om den 17 juni 2018, även kallat Prespa-avtalet,

– med beaktande av det gemensamma arbetsdokumentet från avdelningarna *Objectives and Indicators to frame the implementation of the Gender Action Plan III (2021-25)* (SWD(2020)0284) som åtföljer det gemensamma meddelandet av den 25 november 2020 från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik *EU:s tredje handlingsplan för jämställdhet – En ambitiös agenda för jämställdhet och kvinnors egenmakt i EU:s yttre åtgärder* (JOIN(2020)0017) samt genomförandeplanen på landsnivå för Nordmakedonien,

– med beaktande av 2023 års rapport om Nordmakedonien från Europeiska kommissionen mot rasism och intolerans (ECRI), som antogs den 29 juni 2023 och offentliggjordes den 20 september 2023,

– med beaktande av den förklaring och de gemensamma rekommendationer som antogs vid det 23:e mötet i den gemensamma parlamentarikerkommittén EU-Nordmakedonien, som hölls den 27 och 28 februari 2025 i Skopje,

– med beaktande av sina tidigare resolutioner om Nordmakedonien, i synnerhet sin resolution av den 24 oktober 2019 om inledande av anslutningsförhandlingar med Nordmakedonien och Albanien[1],

– med beaktande av artikel 55 i arbetsordningen,

– med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikesfrågor (A10-0118/2025), och av följande skäl:

A. Nordmakedonien har haft status som EU-kandidatland sedan 2005, och genomgångsprocessen slutfördes framgångsrikt i december 2023.

B. Även om Nordmakedoniens medborgares strävan att bli en del av EU har lett till framsteg avseende demokrati och socioekonomiska

---

1 EUT C 202, 28.5.2021, s. 86.

reformer, kvarstår av olika skäl beklagliga förseningar i EU-anslutningsprocessen.

C. EU har mobiliserat cirka 210 miljoner EUR i makroekonomiska stödlån sedan 2020, som syftar till att stabilisera Nordmakedoniens ekonomi, hjälpa landet att återhämta sig från covid-19-pandemin och påskynda dess reformprocess.

D. Nordmakedonien är en partner och har anpassat sig till EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik i de allra flesta fall och har spelat en konstruktiv roll i regionen. Att Nordmakedonien nyligen lade ned sin röst i omröstningen om FN:s generalförsamlings resolution ES-11/7 av den 24 februari 2025 om Ukraina och stödde en alternativ resolution under ledning av Förenta staterna tyder på en oväntad och beklaglig omställning av landets utrikespolitiska anpassning.

E. Nordmakedonien deltar i EU:s militära krishanteringsinsatser, bland annat i Eufor Althea i Bosnien och Hercegovina.

F. Rådet kom fram till nya slutsatser i juli 2022 som innebär att Nordmakedonien måste anta de återstående konstitutionella ändringarna, i enlighet med sina åtaganden, så att inledningsfasen av anslutningsförhandlingarna omedelbart kan slutföras.

G. De geopolitiska förändringarna, kriget i Ukraina, desinformation och felaktig information har en stark inverkan på alla europeiska länder, både på ett politiskt och ekonomiskt plan.

H. Nordmakedonien är fortfarande en måltavla för utländska illasinnade påverkansoperationer, inbegripet försök att splittra landets samhällsstruktur och använda EU-fientliga stämningar som vapen, särskilt via serbiskspråkiga tabloider och mediekanaler, som fungerar som regionala förstärkare av Kremls budskap och har stort inflytande. Nordmakedonien utvisade 13 ryska diplomater mellan 2018 och 2023 på grund av verksamhet som inte var förenlig med deras diplomatiska status, vilket tyder på att det förekommer hemliga påverkansnätverk. Kina har försökt öka sitt inflytande genom informationskontroll, investeringsdiplomati och tvångsklausuler i avtal om lån för infrastruktur.

I. Myndigheterna i Nordmakedonien har föreslagit lösningar för de konstitutionella ändringar som inte uppfyllde villkoren i rådets slutsatser från juli 2022.

J. Varje anslutningsland förväntas respektera demokratiska värden, rättsstaten och de mänskliga rättigheterna samt följa EU-rätten.

K. Rådet har inte otvetydigt uteslutit antagandet av ytterligare nya villkor för att inleda anslutningsförhandlingar.

1. Europaparlamentet upprepar sitt fulla stöd för Nordmakedoniens fortsatta och ihärdiga åtagande att gå med i EU och för de nödvändiga omvälvande förändringar som krävs för att uppfylla anslutningskriterierna. Parlamentet lovordar landets engagemang för europeisk integration och uppmuntrar fortsatta insatser för att främja EU-inriktade reformer, trots de utmaningar och bakslag som har prövat tålamodet och förtroendet hos samhället i Nordmakedonien.

2. Europaparlamentet understryker att EU-anslutning fortfarande är en fråga om politisk vilja att uppfylla kriterierna och genomföra de åtaganden som gjorts, både när det gäller att genomföra nödvändiga reformer och att anta nödvändiga konstitutionella ändringar.

3. Europaparlamentet påminner om att EU-integrationsprocessens dynamik och trovärdighet måste upprätthållas. Parlamentet noterar att Nordmakedonien står fast vid sitt engagemang för integreringen i EU och anpassningen till EU:s politik. Parlamentet efterlyser snabba framsteg i anslutningsförhandlingarna, men noterar samtidigt vikten av att de konstitutionella ändringarna antas. Parlamentet uppmanar med kraft Europeiska rådet att offentligt och otvetydigt signalera att rådet har för avsikt att snabbt och villkorslöst fatta ett positivt beslut om att inleda nästa fas i anslutningsförhandlingarna med Nordmakedonien så snart villkoren i dess slutsatser av den 18 juli 2022 är uppfyllda. Parlamentet uppmuntrar alla politiska partier i Nordmakedonien att föra en konstruktiv dialog i syfte att uppnå det samförstånd som krävs om dessa ändringar, vilket skulle stärka landets multietniska karaktär och snabbare föra landet närmare ett EU-medlemskap. Parlamentet anser att kopplingarna mellan de olika etniska grupperna måste stärkas för att förbättra den sociala sammanhållningen och säkerställa effektivare styrning. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna, rådet och kommissionen att skydda anslutningsprocessens förutsägbarhet och trovärdighet, bland annat för att upprätthålla folkets stöd för anslutning i utvidgningsländerna.

4. Europaparlamentet välkomnar det framgångsrika slutförandet av granskningsprocessen för Nordmakedonien i slutet av 2023. Parlamentet uppmuntrar Nordmakedonien att anta de konstitutionella ändringar som landet åtagit sig att göra och genomföra, i enlighet med rådets krav, för att anslutningsförhandlingarna ska kunna fortsätta.

5. Europaparlamentet lovordar det engagemang för EU-integration som folket i Nordmakedonien har visat och det stöd det fortfarande visar för detta projekt två decennier efter att ha inlett processen. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att göra sitt yttersta för att hjälpa Nordmakedoniens myndigheter att genomföra nödvändiga åtgärder innan förhandlingsfasen inleds och senare i förhandlingarna, bidra till att förverkliga folkets och landets förväntningar samt undersöka alla åtgärder för gradvis integration i

EU:s strukturer för att därigenom öka förtroendet för EU och dess demokratiska värden.

6. Europaparlamentet påminner om att anslutningsprocessen inte bör användas för att lösa bilaterala tvister, hindra ett meritbaserat framsteg på vägen mot EU eller uppväga unionens bredare strategiska intressen, utan att sådana tvister snarare måste hanteras genom öppen dialog och verkligt samarbete. Parlamentet understryker att anslutningsförhandlingarna bör följa en tydlig väg som vägleds av objektiva kriterier och enbart grundar sig på meriter och på uppfyllandet av anslutningskriterierna (Köpenhamnskriterierna), vilket kräver stabila institutioner som garanterar demokratin, rättsstaten, mänskliga rättigheter samt respekt för och skydd av minoriteter.

7. Europaparlamentet bekräftar på nytt att respekten för språklig, kulturell och nationell identitet är en grundläggande del av EU:s anslutningsprocess och en hörnsten i demokratiska samhällen som kommer att bekräftas ytterligare i och med anslutningen till familjen av europeiska nationer.

8. Europaparlamentet upprepar sina uppmaningar om att EU:s handlingsförmåga bör stärkas genom en reform av dess beslutsfattande, bland annat genom att införa omröstning med kvalificerad majoritet om de mellanliggande stegen i anslutningsprocessen, särskilt vid inledandet av förhandlingar och öppnandet och avslutandet av enskilda förhandlingskluster och förhandlingskapitel.

9. Europaparlamentet välkomnar den nya faciliteten för reformer och tillväxt för västra Balkan, inom vilken 750 miljoner EUR kommer att tillhandahållas Nordmakedonien i form av bidrag och lån när landet uppfyller de villkor som anges i dess reformagenda. Parlamentet välkomnar i detta sammanhang den utmärkta och ambitiösa reformagendan, som fastställer tydliga och transparenta målsättningar och mål, och uppmanar myndigheterna att fokusera på ett strikt genomförande av den. Parlamentet understryker behovet att fokusera på att stimulera reformer och stärka den ekonomiska stabiliteten samt på offentlig förvaltning, rättsstaten och korruptionsbekämpning, utfasning av fossila bränslen och den gröna omställningen, digitalisering, konnektivitet och utveckling av humankapital, samtidigt som man tar itu med sociala utmaningar.

10. Europaparlamentet noterar de medel Nordmakedonien får från enskilda medlemsstater och det goda samarbetet mellan dem. Parlamentet varnar dock för att stärka allianserna med illiberala regimer.

11. Europaparlamentet lovordar Nordmakedonien för dess fortsatta engagemang för EU:s integrationsprocess och beklagar

förseningarna i anslutningsprocessen. Parlamentet välkomnar stabiliteten i och uppmuntrar insatserna för att säkra förbindelserna mellan olika etniska grupper och det fortsatta genomförandet av Ohrid-ramavtalet.

12. Europaparlamentet uppmuntrar Nordmakedonien att nå konkreta resultat när det gäller att uppfylla EU:s förväntningar inom förhandlingsramen och rådets slutsatser från juli 2022, inbegripet relevanta konstitutionella ändringar, i linje med landets åtaganden.

13. Europaparlamentet uppmanar med kraft Nordmakedonien att intensifiera insatserna för att stärka rättsstaten och domstolsväsendets oberoende, inbegripet med avseende på tillsättningar av tjänster inom domstolsväsendet och domarrådets funktionssätt, bekämpa korruption, reformera sin offentliga förvaltning och förbättra situationen avseende insyn i och koncentration av medieägande. Parlamentet uppmuntrar till ytterligare genomförande av systemiska åtgärder för att säkerställa transparent och effektiv styrning.

14. Europaparlamentet uttrycker sin djupa sorg och innerliga solidaritet efter den tragiska nattklubbsbranden i Kočani, som ledde till att över 50 unga dog och över 150 skadades, och uttrycker sitt deltagande med offren och deras familjer. Parlamentet lovordar den snabba användningen av EU:s civilskyddsmekanism och den hjälp som medlemsstaterna tillhandahöll för att rädda så många liv som möjligt. Parlamentet lovordar grannländerna och EU-länderna, särskilt Grekland och Bulgarien, för det omedelbara stöd och den solidaritet de visade och den läkarvård som de tillhandahöll offren.

Fungerande demokratiska institutioner

15. Europaparlamentet konstaterar att de demokratiska institutionerna i Nordmakedonien fungerar tillfredsställande, men att den politiska polariseringen fortsätter att i hög grad förhindra nödvändiga reformer. Parlamentet uppmanar de politiska partierna i landets parlament att samarbeta för att nå en överenskommelse om dessa reformer.

16. Europaparlamentet välkomnar att Republiken Nordmakedoniens parlament (Sobranie), med stöd av Europaparlamentet och inom ramen för Jean Monnet-dialogen, har antagit en ny arbetsordning. Parlamentet betonar dock att den ihållande politiska polariseringen fortsätter att försena viktiga reformer och utnämningar. Parlamentet betonar att partiöverskridande samarbete och ett förbättrat politiskt klimat förblir avgörande för att påskynda genomförandet av EU-relaterade reformer och stärka de demokratiska institutionerna.

17. Europaparlamentet noterar med oro att cirka hälften av alla lagar som antogs av Republiken Nordmakedoniens parlament 2023

godkändes genom förkortade förfaranden. Parlamentet uppmanar Republiken Nordmakedoniens parlament att förbättra sin lagstiftningsplanering och lagstiftningskvalitet genom lämpliga samrådsförfaranden och parlamentarisk tillsyn, särskilt i betraktande av slutsatserna från Jean Monnet-dialogen, och att undvika påskyndade förfaranden.

18. Europaparlamentet betonar att det fortfarande behövs en omfattande valreform, även om 2024 års parlaments- och presidentval var konkurrensutsatta och demokratiska och vissa ändringar av vallagen har gjorts. Parlamentet efterlyser med kraft ett genomförande av de kvarstående rekommendationerna från OSSE/ODIHR och Venedigkommissionen genom en inkluderande översyn av vallagen, samtidigt som det understryker vikten av att skydda framtida valprocesser från illasinnad utländsk inblandning och informationsmanipulation, bland annat genom antagandet av robusta regler för cybersäkerhet och transparens i samband med onlinekampanjer.

19. Europaparlamentet efterlyser en förbättrad reglering av finansieringen av politiska partier och kampanjer, inbegripet åtgärder för ökad transparens med avseende på de politiska partiernas medel och utgifter. Parlamentet uppmanar med eftertryck till en översyn av reglerna för statlig reklam i kommersiella medier och betald politisk reklam. Parlamentet betonar behovet av fungerande tillsynsmekanismer för att säkerställa integriteten i partifinansieringen och för att politiska partier och oberoende kandidater ska få jämlik och tillräcklig tillgång till medier.

20. Europaparlamentet uppmanar till att fortsätta att modernisera den meritbaserade offentliga förvaltningen, ta itu med systemiska utmaningar i samband med politisering, stärka transparenta rekryteringsprocesser och reformera det lokala självstyret för att tillhandahålla bättre sociala tjänster till medborgarna och utarbeta skräddarsydda lokala och regionala utvecklingsstrategier. Parlamentet uppmanar med kraft myndigheterna att öka sina ansträngningar och anta och genomföra den lagstiftning som krävs för att öka allmänhetens förtroende för förvaltningen och främja en motståndskraftig och kapabel offentlig tjänst som effektivt kan möta dagens utmaningar och tillgodose samhällets behov. Parlamentet lovordar strategin för offentlig förvaltning för 2023–2030 och den tillhörande handlingsplanen för 2023–2026 som antogs i juli 2023. Parlamentet bekräftar att dessa omfattar alla relevanta reformområden och fastställer en tydlig utgångspunkt och tydliga målsättningar och mål för att identifiera avgörande politiska utmaningar. Parlamentet beklagar emellertid att genomförandegraden är fortsatt låg.

21. Europaparlamentet efterlyser ytterligare åtgärder för att genom meningsfulla och offentliga samråd med berörda parter säkerställa

systemisk ansvarsskyldighet för offentliga institutioner, bland annat när det gäller genomförandet av reformagendan, och för att tillhandahålla återkoppling från de genomförda samråden. Parlamentet lovordar lagen om allmänna administrativa förfaranden som möjliggör förenkling, men rekommenderar starkt att den genomförs systematiskt i hela förvaltningen.

22. Europaparlamentet uppmanar med kraft Nordmakedoniens myndigheter att upphöra med icke-transparenta, politiserade uppsägningar från och tillsättningar av tjänster inom oberoende organ och byråer samt att säkerställa att institutionerna får tillräcklig finansiering och att beslut och rekommendationer genomförs konsekvent. Parlamentet beklagar den fortsatta bristen på framsteg när det gäller att stärka ombudsmannaämbetet.

Medierna och civilsamhället

23. Europaparlamentet välkomnar Nordmakedoniens stadiga framsteg när det gäller att säkerställa mediefriheten. Europaparlamentet påminner emellertid om behovet av fortsatta reformer för att säkerställa ett oberoende och motståndskraftigt medielandskap, bland annat en reform av den rättsliga ramen för online- och offlinemedier för att fullt ut anpassa sig till den europeiska mediefrihetsförordningen[1], och för att ta itu med kvarstående utmaningar i fråga om insyn i medieägandet, offentliggörande av information med avseende på digitala medier samt mediekoncentration. Parlamentet betonar behovet av mediereformer som prioriterar åtgärder mot koncentration för att skydda den journalistiska integriteten. Parlamentet betonar det akuta behovet att motverka illasinnad utländsk påverkan i medielandskapet, inbegripet desinformation som sprids av aktörer med koppling till Ryssland och Kina.

---

1 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1083 av den 11 april 2024 om fastställande av en gemensam ram för medietjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 2010/13/EU (europeisk mediefrihetsförordning), EUT L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

24. Europaparlamentet uppmanar myndigheterna att anta en rättslig ram som effektivt skyddar journalister, människorättsförsvarare, miljöaktivister och andra berörda parter från strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt (munkavleprocesser) samt att genomföra bestämmelserna i EU:s direktiv mot munkavleprocesser[1].

25. Europaparlamentet uppmanar med kraft myndigheterna att säkerställa fullständig transparens och obehindrad tillgång till information för medborgarna.

26. Europaparlamentet noterar med oro återinförandet av statlig reklam i kommersiella medier i Nordmakedonien. Parlamentet betonar den förhöjda risken för att denna åtgärd öppnar upp mediemarknaden för störningar och otillbörlig politisk påverkan, vilket äventyrar mediernas oberoende och mediepluralismen. Parlamentet upprepar sitt krav på en omfattande reform av reglerna avseende statlig finansiering av och reklam för politiska partier i medier, och noterar bristen på transparens, det pågående missbruket av statliga medel för politisk reklam och den fortsatta risken för att äventyra mediernas oberoende genom ogenomskinliga finansieringsmekanismer. Parlamentet uppmanar med kraft till att dessa reformer antas och genomförs före de lokala val som planeras till hösten 2025.

27. Europaparlamentet understryker behovet att stärka oberoendet och kapaciteten hos medietillsynsmyndigheten, public service-företaget och tillsynsmyndigheten för elektronisk kommunikation.

28. Europaparlamentet uppmuntrar åtgärder för att stärka public service-företagens och medietillsynsmyndigheternas redaktionella och ekonomiska oberoende, opartiskhet och professionalism, och noterar att utseendet av centrala tillsynsorgan fortsatt är försenat och att det finns behov av omfattande moderniseringsinsatser. Parlamentet efterlyser strängare regler för transparens och ägande för att avslöja hemligt inflytande, inbegripet medieinnehåll som sponsras av utländska aktörer, och mekanismer för att identifiera och störa samordnade utländska desinformationsnätverk.

29. Europaparlamentet noterar att vissa kinesiska diplomatiska enheter har finansierat betalt innehåll och opinionsartiklar i makedoniska medier utan tydlig märkning. Parlamentet påminner om att man i en analys från 2023 konstaterade att aktörer med koppling till den ryska staten har använt serbiska medieombud för att sprida

---

[1] Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1069 av den 11 april 2024 om skydd för personer som deltar i den offentliga debatten mot uppenbart ogrundade anspråk eller rättegångsmissbruk (*strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt*) (EUT L, 2024/1069, 16.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

Natofientliga budskap och för att hävda att EU pressar Nordmakedonien att ”överge sin identitet”.

30. Europaparlamentet uttrycker oro över de pågående hoten och attackerna mot oberoende journalister och mediearbetare, däribland kvinnofientliga trakasserier på internet som riktas mot kvinnliga journalister och ofta mot sådana som rapporterar om rättsstaten, korruption och rättvisa. Parlamentet ser positivt på utnämningen av en särskild åklagare som ska bevaka dessa attacker mot journalister och övervaka inrättandet av rapporteringsmekanismer för nätmobbning. Parlamentet efterlyser kraftfullare åtgärder för att skydda mediearbetare från fysiska och icke-fysiska hot, trakasserier och olämpligt språk från offentliga personers sida.

31. Europaparlamentet uppmuntrar Nordmakedonien att fortsätta insatserna för att bekämpa hatpropaganda i alla dess former och rikta sig mot alla grupper, att proaktivt förebygga och grundligt utreda alla fall av hatpropaganda, hatbrott och hot, att systematiskt lagföra angrepp i samband med detta i syfte att nå fällande domar och att säkerställa säkerheten för offren, såsom journalister, personer som tillhör minoriteter, samhällsgrupper såsom bulgarer samt andra utsatta grupper.

32. Europaparlamentet uttrycker oro över ökningen av hatpropaganda och de växande hoten från desinformation i onlinemedier, där den nationella myndigheten för audiovisuella medietjänster inte har några tillsynsbefogenheter. Parlamentet efterlyser upptrappade insatser för att stödja undersökande journalistik, faktagranskningskapacitet och mediekompetens och för att förbättra den rättsliga ramen och interinstitutionella kapaciteten i syfte att bekämpa hatpropaganda, desinformation och utländsk inblandning. Parlamentet oroas över omfattande desinformationskampanjer som ifrågasätter de demokratiska värdena och landets mål om EU-medlemskap. Parlamentet efterlyser i detta avseende stöd från EU-institutionerna för att hjälpa landet att mildra dessa skadliga effekter. Parlamentet välkomnar civilsamhällesinitiativ som främjar faktagranskning av medier och den digitala kompetensen i skolorna samt bekämpandet av spridningen av hatpropaganda, och noterar att nästan 50 % av medborgarna i Nordmakedonien har tagit till sig falska budskap om internationella händelser, särskilt när det gäller kriget i Ukraina, och understryker att det är brådskande att stärka samhällets motståndskraft mot illasinnad informationsmanipulation.

33. Europaparlamentet understryker att civilsamhället är av vital betydelse för att främja demokrati och pluralism och verka för god samhällsstyrning och sociala framsteg. Parlamentet lovordar landets dynamiska och konstruktiva civilsamhälle, som spelar en mycket viktig och positiv roll i reformprocessen och påminner om att det behövs ytterligare insatser för att säkerställa inkluderande, lägliga och meningsfulla samråd och transparens samt formella

samarbetsmekanismer. Parlamentet välkomnar mot denna bakgrund den nyligen inledda processen för att återupprätta rådet för samarbete med och utveckling av civilsamhällessektorn, och efterlyser ett stärkt samarbete mellan regeringen och civilsamhället, särskilt i fråga om att mildra konsekvenserna för civilsamhället från den nyliga frysningen av medel från Förenta staternas byrå för internationell utveckling (USAID). Parlamentet noterar att civilsamhällesorganisationer verkar i en på det stora hela gynnsam miljö, men att rättsliga och finansiella ramar måste genomföras för att säkerställa att deras offentliga finansiering ökas och att offentliga finansieringsmekanismer är transparenta. Parlamentet är oroat över rapporterna om en ökning av fientliga uttalanden gentemot civilsamhället och uppmanar inrikesministeriet att samarbeta med civilsamhällesorganisationer för att utarbeta ett säkerhetsprotokoll för människorättsförsvarare för att säkerställa att de skyddas mot hot från icke-statliga aktörer. Europaparlamentet uppmanar med kraft till ytterligare förstärkning av civilsamhällets roll genom att säkerställa att det fortsatt inkluderas i beslutsprocessen på ett meningsfullt sätt och genom att samråda med Venedigkommissionen innan framtida lagstiftning rörande icke-statliga organisationer antas.

Grundläggande rättigheter

34. Europaparlamentet lovordar Nordmakedonien för att det har ratificerat de flesta internationella människorättsinstrument. Parlamentet uttrycker emellertid oro över genomförandegraden, bristen på framsteg när det gäller jämställdhet, framväxten av antigenusrörelser och ökningen av deras inflytande, som har en negativ inverkan på lagstiftningsförfarandet och beslutsfattandet. Parlamentet uppmanar med kraft regeringen att fullt ut genomföra Istanbulkonventionen. Parlamentet uppmanar myndigheterna att anta den nya lagen om jämställdhet och att stärka formella regeringsstrukturer som är avsedda att främja jämställdhet och förbättra kvinnors status och rättigheter på alla nivåer samt att säkerställa ett effektivt genomförande av jämställdhetsstrategin och den nationella handlingsplanen, särskilt genom att säkerställa tillräcklig finansiering, förbättra samordningen mellan institutioner och anpassa den nationella politiken till EU:s regelverk.

35. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen myndigheterna att säkerställa ett fullständigt och effektivt genomförande av den befintliga rättsliga ramen för skydd av offer för könsrelaterat våld och våld i hemmet genom att anslå tillräckliga budgetmedel för förebyggande och genom att förbättra tillgången till stödtjänster och skyddsmekanismer och verkställandet av rättsligt garanterade sociala och ekonomiska rättigheter för överlevare. Parlamentet noterar mot denna bakgrund antagandet år 2023 av lagen om betalning av monetär ersättning till offer för våldsbrott, som införlivar normerna i Istanbulkonventionen för att ge bättre skydd till

offer för könsrelaterat våld. Vidare uppmanas myndigheterna eftertryckligen att stärka sina insatser för att minska och mildra könsrelaterat våld och våld i hemmet och att öka skyddskapaciteten och personalen samt antalet välutbildade och könsmedvetna brottsbekämpande tjänstemän och domare, hälso- och sjukvårdspersonal och socialarbetare.

36. Europaparlamentet noterar med oro den allvarliga situationen för unga kvinnor i fängelser, däribland unga flickor i åldern 14–16 år som saknar utbildning och tillgång till arbetslivskunskaper och som ofta övermedicineras och saknar tillräcklig hälso- och sjukvård. Parlamentet uppmanar med kraft Nordmakedoniens myndigheter att vidta brådskande åtgärder för att förbättra förhållandena vid frihetsberövande för alla interner, minska korruptionen och sätta stopp för omänsklig behandling samt att förbättra skyddstillsynen och återintegreringen av f.d. fångar i samhället.

37. Europaparlamentet uppmanar med kraft Nordmakedonien att fullt ut genomföra rekommendationerna i 2023 års ECRI-rapport om Nordmakedonien för att effektivt ta itu med dessa kränkningar av de mänskliga rättigheterna.

38. Europaparlamentet välkomnar att förbindelserna mellan olika etniska grupper fortfarande är stabila och att Ohrid-ramavtalet fortsätter att genomföras. Parlamentet lovordar Nordmakedoniens insatser för att stärka skyddet av minoriteters rättigheter och uppmuntrar samtidigt till ytterligare ekonomiskt stöd. Parlamentet efterlyser tillräcklig finansiering och personal till institutioner som skyddar icke-majoritetsgruppers rättigheter. Parlamentet uppmanar politiska företrädare för minoritetsgrupper att undvika att främja splittrande etniska budskap som liknar den politik som har orsakat djupt lidande och krig i regionen på senare tid. Parlamentet uppmanar med kraft Nordmakedonien att fullt ut genomföra rekommendationerna från den rådgivande kommittén för ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter med avseende på strategin Ett samhälle för alla och interkulturalism. Parlamentet uppmanar Nordmakedonien att tillhandahålla tillräcklig finansiering och personal till genomförandeorganet för språk och byrån för genomförandet av befolkningsgruppers rättigheter. Parlamentet beklagar att Nordmakedonien inte har ratificerat den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk. Parlamentet väntar på ett slutligt beslut om den omtvistade lagen om språkanvändning som kan påverka förbindelserna mellan olika etniska grupper.

39. Europaparlamentet välkomnar de framsteg som landet har gjort när det gäller att anpassa sin rättsliga och institutionella ram för barns rättigheter till EU:s regelverk och internationella människorättsnormer. Parlamentet noterar framstegen i genomförandet av strategin för avinstitutionalisering, och välkomnar

den framgångsrika omplaceringen av barn från institutioner till fosterhem eller små gruppbostäder. Parlamentet noterar dock med oro de fortsatta fallen av våld mot och diskriminering av barn, inbegripet mot romska barn. Parlamentet uppmanar därför landet att inrätta ett nationellt organ med ansvar för att samordna all politik som rör genomförandet av FN:s konvention om barnets rättigheter och dess fakultativa protokoll.

40. Europaparlamentet uppmuntrar Nordmakedonien att vidta meningsfulla åtgärder för att erkänna och inkludera nationella minoriteter och samhällsgrupper i sin konstitution, främja inkludering, skydda mångfalden, bekämpa diskriminering och stärka den sociala sammanhållningen i linje med europeiska värden och demokratiska principer. Parlamentet uppmanar Nordmakedonien att fullt ut garantera lika rättigheter och möjligheter för alla etniska grupper i landet.

41. Europaparlamentet noterar att personer med funktionsnedsättning alltjämt möter betydande hinder eftersom landets lagstiftning fortfarande inte har anpassats till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Parlamentet välkomnar den nationella strategin för rättigheter för personer med funktionsnedsättning för 2023–2030 och uppmanar med kraft till ett korrekt genomförande, bland annat när det gäller att säkerställa ett tillräckligt antal utbildningsassistenter, för att på ett effektivt och smidigt sätt inkludera barn med funktionsnedsättning i utbildningsprocessen.

42. Europaparlamentet välkomnar det första rättsliga avgörandet om hatpropaganda mot hbtqi+-personer, men efterlyser särskilt en systematisk lagföring av alla former av hatpropaganda, hatbrott och hot samt att hatpropaganda inkluderas i strafflagen och att de ansvariga statliga institutionerna för adekvat statistik över fall av hatpropaganda och hatbrott.

43. Europaparlamentet noterar med oro den utbredda hatpropagandan på sociala medier, särskilt mot romer, hbtqi+-personer och andra marginaliserade grupper. Parlamentet uppmanar med kraft alla politiska aktörer att ändra lagen om folkbokföring och säkerställa ett snabbt och obehindrat rättsligt erkännande av könstillhörighet på grundval av självbestämmande för att upprätthålla mänskliga rättigheter, säkerställa värdighet och inrätta en tydlig och tillgänglig rättslig process i linje med internationella standarder. Parlamentet rekommenderar att den nya lagen om grundskoleutbildning upprätthåller ett uttryckligt skydd mot diskriminering på grund av kön, sexuell läggning och könsidentitet, för att säkerställa anpassning till nationella och internationella åtaganden. Parlamentet uppmuntrar Nordmakedoniens parlament att omgående (åter)inrätta en aktiv interparlamentarisk hbtqi+-grupp för att stödja och främja hbtqi+-personers rättigheter.

44. Europaparlamentet uppmanar Nordmakedonien att stärka migrationshanteringen, förbättra anpassningen till EU:s regelverk och ta itu med återkommande problem i hanteringen av reguljär och irreguljär migration, samtidigt som de grundläggande mänskliga rättigheterna upprätthålls. Parlamentet välkomnar det förbättrade samarbetet om gränsförvaltning och förstärkningen av landets kapacitet att hantera migrationsströmmar och bekämpa irreguljär migration, människohandel och organiserad brottslighet. Parlamentet uppmuntrar till fortsatt utveckling av asylförfarandena och integrationspolitiken samt till förbättring av mottagningsvillkoren, i enlighet med EU:s migrationsramar. Parlamentet betonar betydelsen av regionalt samarbete inom migrationshantering, och uppmanar med kraft EU att ge ytterligare stöd i fråga om resurser, tekniskt bistånd och kapacitetsuppbyggnad för att hantera migrationsutmaningar på ett effektivt sätt.

45. Europaparlamentet uppmanar Nordmakedonien att öka sina insatser i kampen mot människohandel, särskilt genom att ytterligare anpassa strafflagen till EU:s regelverk och dess narkotikalagstiftning.

Rättsstaten

46. Europaparlamentet noterar med stor oro att landets resultat i kampen mot korruption, inbegripet korruption på hög nivå, har försämrats, vilket också framgår av att landet har tappat placeringar i Transparency Internationals korruptionsindex, särskilt på grund av ändringar i strafflagen, som har försvagat den rättsliga ramen och har lett till att många pågående ärenden har avslutats. Parlamentet upprepar att denna tillbakagång understryker det akuta behovet av omfattande reformer. Parlamentet uppmanar med kraft till att ramen för korruptionsbekämpning förstärks och att verklig ansvarsskyldighet säkerställs, särskilt i fall av korruption på hög nivå, genom korrekt utredning, lagföring och fällande domar. Parlamentet uppmanar med kraft till en översyn av den senaste tidens ändringar av strafflagen när det gäller straffnormer och av preskriptionstiderna för att säkerställa att lagföringen av korruption, särskilt komplicerade ärenden och ärenden på hög nivå, inte påverkas negativt.

47. Europaparlamentet påminner om att tillräckliga ekonomiska och mänskliga resurser behövs för att säkerställa ändamålsenlig och konsekvent tillämpning av mekanismer för avskräckning, förebyggande, upptäckt, utredningar och sanktioner när det gäller innehavare av offentliga ämbeten genom breda åtgärder som omfattar intressekonflikter, lobbning, etiska koder och skydd av visselblåsare.

48. Europaparlamentet noterar att det upplevda förtroendet för rättsväsendet fortsätter att vara mycket lågt och att ytterligare

insatser behövs för att förhindra otillbörlig påverkan och hot. Parlamentet understryker bristen på framsteg i genomförandet av 2020 års strategier för personalförvaltning vid domstolarna och åklagarmyndigheten. Parlamentet uppmanar med kraft till att man tar itu med den kritiska bristen på domare och åklagare, som påverkar rättsväsendets kvalitet och effektivitet. Parlamentet begär att de rättsliga organens oberoende och transparens stärks och att de medel som krävs för att de ska fungera effektivt tilldelas.

49. Europaparlamentet efterlyser en förstärkning av domarrådet och åklagarrådet samt tilldelningen av nödvändiga medel, samtidigt som deras oberoende säkerställs. Parlamentet uppmanar med kraft de politiska aktörerna att upphöra med att blanda sig i de rättsliga institutionernas arbete.

50. Europaparlamentet noterar med oro bristen på framsteg när det gäller att förebygga och bekämpa korruption samt att finansiella utredningar fortfarande är problematiska. Parlamentet understryker hur korruption fortsätter att allvarligt påverka viktiga politikområden. Parlamentet begär att den operativa kapaciteten och samarbetet hos de byråer som ansvarar för att bekämpa organiserad brottslighet och ekonomisk brottslighet förstärks betydligt, bland annat genom att säkerställa nödvändiga ekonomiska resurser. Parlamentet uppmuntrar landet att utöka kampen mot organiserad och ekonomisk brottslighet samt cyberbrottslighet genom ett förstärkt partnerskap med Europol, Europeiska it-brottscentrumet och Eurojust. Parlamentet uppmanar Nordmakedonien att öka sina insatser för att bekämpa penningtvätt.

51. Europaparlamentet kräver att alla nödvändiga åtgärder vidtas för att effektivt bekämpa organiserad brottslighet. Parlamentet uppmanar eftertryckligen myndigheterna att förbättra samordningen genom det nationella samordningscentrumet för bekämpning av organiserad brottslighet samt att tilldela nödvändiga medel och nödvändig personal till den allmänna åklagarmyndigheten för organiserad brottslighet och korruption. Parlamentet understryker behovet av att ägna särskild uppmärksamhet och särskilda resurser åt att avslöja penningtvättsupplägg.

52. Europaparlamentet noterar med oro Nordmakedoniens partiella anpassning till EU:s regelverk när det gäller bekämpningen av organiserad brottslighet. Parlamentet upprepar sin uppmaning om ytterligare anpassning efter EU:s regelverk och om systematiska finansiella utredningar, med intensifierade åtgärder för att frysa, beslagta och förvalta olagligt förvärvade tillgångar.

53. Europaparlamentet efterlyser en grundlig och transparent utredning av nattklubbsbranden i Kočani den 16 mars 2025 för att ställa ansvariga personer inför rätta samt en uppdatering och ett grundligt genomförande av lagstiftningen för att förhindra liknande tragedier

och säkerställa bättre allmän säkerhet och efterlevnad av lagstiftningen för att skydda medborgarna.

54. Europaparlamentet begär att de pågående reformerna i säkerhets- och underrättelsesektorerna ska genomföras snabbt och att säkerhets- och underrättelseorganens oberoende ska stärkas genom upprättandet av lämpliga regelverk, samtidigt som mekanismerna för demokratisk kontroll stärks. Parlamentet noterar med oro att den nationella säkerhetsbyrån fortfarande är belägen i inrikesministeriets lokaler och ifrågasätter dess status som oberoende statligt förvaltningsorgan.

55. Europaparlamentet lovordar Nordmakedoniens starka beslutsamhet att motverka hybridhot. Parlamentet välkomnar regeringens initiativ att skapa en nationell strategisk ram för att motverka desinformation samt antagandet av den nationella cybersäkerhetsstrategin för 2025–2028. Parlamentet efterlyser ytterligare insatser för att bygga upp motståndskraft mot utländsk inblandning och informationsmanipulering. Parlamentet understryker behovet att arbeta på en nationell strategi för att bygga upp motståndskraft mot desinformation som säkerhetshot mot staten, inbegripet genom förbättrade cybersäkerhetsåtgärder och strategisk kommunikation. Parlamentet efterlyser ett fullständigt genomförande av EU-mekanismer såsom systemet för snabb varning för att upptäcka illasinnat utländskt inflytande i realtid under viktiga demokratiska processer, t.ex. val.

56. Europaparlamentet är djupt oroat över att Nordmakedonien och andra EU-anslutningsländer på västra Balkan drabbas särskilt hårt av utländsk inblandning och desinformationskampanjer, inbegripet hybridhot, strategisk korruption, ogenomskinliga finansiella flöden och tvångsmetoder för investeringar, som i synnerhet härrör från Ryssland och Kina. Parlamentet är oroat över den ungerska och den serbiska regeringens roller i att främja Kinas och Rysslands geopolitiska mål. Parlamentet noterar i detta sammanhang risken för beroende av Kina till följd av asymmetriska låneavtal samt det nyligen beviljade lånet från den ungerska banken Eximbank, som verkar härstamma från Kina.

Socioekonomiska reformer

57. Europaparlamentet rekommenderar Nordmakedonien att fortsätta att vidta åtgärder för att förbättra klimatet och infrastrukturen inom näringslivet, stärka utbildningen och den digitala infrastrukturen och förbättra de sociala trygghetssystemen och deras koppling till initiativ för sysselsättning. Parlamentet välkomnar inkluderingen av humankapitalrelaterade reformer i reformagendan för tillväxtplanen och uppmanar Nordmakedonien att avsätta tillräckliga insatser för att genomföra dessa reformer för att uppnå hållbara resultat i

utvecklingen av humankapital för barn och ungdomar, som en grund för motståndskraftiga samhällen och hållbar tillväxt.

58. Europaparlamentet välkomnar antagandet av reformagendan och det fleråriga arbetsprogrammet inom ramen för faciliteten för reformer och tillväxt för Nordmakedonien, som kommer att ge stöd till små och medelstora företag, minska byråkratin och digitalisera det offentliga systemet, och välkomnar de steg som anges i reformagendan rörande utbyggnaden av den digitala infrastrukturen och den nya lagen om elektronisk kommunikation, genom vilken man anpassar den nationella lagstiftningen till det relevanta EU-regelverket och håller jämna steg med den digitala omställningen i världen.

59. Europaparlamentet uppmuntrar strategier för arbetsmarknadsaktivering för ungdomar, långtidsarbetslösa och lågkvalificerade personer samt för kvinnor, personer med funktionsnedsättning och romer, och begär att dessa åtgärder utvärderas korrekt. Parlamentet noterar den långsiktiga förbättringen av arbetslöshetsnivån, men noterar även att detta måste åtföljas av en ökning av reallönerna, förbättrade arbetsvillkor och skydd av arbetstagarnas rättigheter, inbegripet fackliga rättigheter. Parlamentet efterlyser ett fullständigt genomförande av lagen om fredlig lösning av arbetskonflikter.

60. Europaparlamentet uppmuntrar Nordmakedonien att påskynda sin digitala omställning, särskilt genom att förbättra den digitala kompetensen för alla medborgare och genom att ge tillgång till offentliga tjänster på nätet. Parlamentet erkänner de demografiska utmaningar som Nordmakedonien står inför, inbegripet befolkningsminskning, att unga yrkesverksamma utvandrar och en åldrande arbetskraft, och understryker behovet att åtgärda kompetensflykten, särskilt på det områdena för medicin, teknik och utbildning. Parlamentet uppmanar till genomförande av riktade strategier för att vända kompetensflykten, stärka familjevänlig socialpolitik och göra återvändandemigration attraktivt. Parlamentet uppmuntrar till samarbete med EU om strategier för demografisk resiliens, inbegripet arbetsmarknadsincitament, bostadsstöd till unga familjer och investeringar i utbildning och kompetensutveckling för att anpassa sig till de framtida behoven på arbetsmarknaden. Parlamentet efterlyser ökat stöd till innovation och konkurrenskraft.

61. Europaparlamentet välkomnar ungdomsgarantins positiva effekter på minskningen av ungdomsarbetslösheten. Parlamentet uppmanar Nordmakedonien att intensifiera sina insatser för att minska arbetslösheten bland unga i åldern 15–24 år, som fortfarande är hög och ligger på 29,3 %. Parlamentet understryker behovet att ta itu med sociala utmaningar, säkerställa en sysselsättningspolitik av hög kvalitet, främja uppåtgående social sammanhållning och konvergens

mot EU:s standarder och stödja framstegen med hänsyn till den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

62. Europaparlamentet välkomnar ansträngningarna att ändra arbetsrätten. Parlamentet uppmanar eftertryckligen till att fullt ut anpassa lagen om arbetsrelationer till EU:s direktiv för att effektivt garantera rätten till lika lön för lika arbete, säkerställa insyn i lönesättningen och förbättra skyddet mot diskriminering på grund av graviditet och moderskap. Parlamentet insisterar på behovet av att stärka den statliga arbetsinspektionens kompetens och kapacitet för att säkerställa ett effektivt skydd av arbetstagarnas rättigheter, inbegripet skyddsåtgärder mot diskriminering på arbetsmarknaden.

63. Europaparlamentet lovordar Nordmakedonien för att landet anslutit sig till det gemensamma eurobetalningsområdet (Sepa), och erkänner detta som ett viktigt steg mot en djupare finansiell integration på den europeiska marknaden och underlättande av snabbare och effektivare gränsöverskridande transaktioner. Parlamentet uppmanar med kraft Nordmakedonien att införa strukturreformer för att stärka ekonomin och säkra landets skuldhållbarhet.

64. Europaparlamentet välkomnar uppmaningarna till en snabb integrering av alla länder på västra Balkan i EU:s digitala inre marknad så snart som möjligt, vilket i hög grad skulle gynna skapandet av en digitalt säker miljö.

65. Europaparlamentet uppmanar med kraft myndigheterna att fullt ut genomföra befintliga rättsliga bestämmelser för att säkerställa tillgång till primärvårdstjänster, med särskilt fokus på sexuell och reproduktiv hälsa för kvinnor, mödrar och barn, och undanröja hinder med avseende på geografisk belägenhet, ekonomi eller andra svårigheter. Parlamentet efterlyser riktade åtgärder för att stödja utsatta grupper av kvinnor, däribland romska kvinnor, kvinnor på landsbygden och kvinnor som lever i fattigdom, när det gäller tillgång till hälso- och sjukvård.

66. Europaparlamentet välkomnar de framsteg som gjorts i genomförandet av strategin för romer för 2022–2030. Parlamentet beklagar dock att strategin saknar en tydlig strategi för deltagande, egenmakt och kapacitetsuppbyggnad. Parlamentet uppmanar myndigheterna att genomföra de respektive handlingsplanerna och säkerställa korrekt övervakning och ett meningsfullt och transparent deltagande av civilsamhällesorganisationer, särskilt från det romska samfundets sida.

Miljö, biologisk mångfald, energi och transporter

67. Europaparlamentet välkomnar antagandet av energilagen 2025 och understryker lagens betydelse för att garantera säker, trygg och

högkvalitativ energiförsörjning samt för att skapa en effektiv, konkurrensutsatt och finansiellt hållbar energisektor. Parlamentet uppmuntrar myndigheterna att fortsätta med detta ambitiösa tillvägagångssätt och påminner om att det behövs ytterligare insatser för att uppnå målen om energieffektivitet, förnybar energi, försörjningstrygghet och utsläppsminskningar fullt ut. Parlamentet uppmanar med kraft landets myndigheter att anpassa miljö- och klimatlagstiftningen till EU:s regelverk och se till att den efterlevs. Parlamentet noterar med oro bristen på framsteg när det gäller klimatåtgärder och den viktiga lagstiftning som ännu inte har antagits. Parlamentet betonar behovet av att integrera jämställdhet och social delaktighet i klimatåtgärdsplaneringen så att kvinnor, låginkomsthushåll och marginaliserade samhällsgrupper aktivt rådfrågas och gynnas på ett rättvist sätt av omställningen.

68. Europaparlamentet välkomnar Europeiska investeringsbankens fortsatta finansiella och tekniska stöd i Nordmakedonien, inbegripet strategiska infrastrukturprojekt såsom järnvägskorridorerna VIII och X, reningsverket för spillvatten i Skopje och utvecklingen av kommunal vatteninfrastruktur. Parlamentet efterlyser en inkluderande och rättvis omställning som skyddar socialt utsatta genom att mobilisera offentlig och privat finansiering för den gröna omställningen, fullt ut genomföra särskilda finansieringsmekanismer och nyttja EU-stöd och internationellt stöd. Parlamentet betonar behovet av att ta itu med problemen med bristen på specialiserad personal och svag institutionell och administrativ kapacitet, vilket undergräver kvalitetskontrollen och ett fullgott genomförande av miljökonsekvensbedömningar.

69. Europaparlamentet noterar med oro att luft- och vattenkvaliteten samt spillvattenhanteringen fortfarande utgör särskilda utmaningar för landet. Parlamentet uppmanar den centrala regeringen och de lokala myndigheterna att öka sina ansträngningar för att förbättra luftkvaliteten och minska potentiellt dödliga föroreningar. Parlamentet påminner om att situationen är särskilt allvarlig i Skopje, som genomgående har varit en av de mest förorenade städerna i Europa.

70. Europaparlamentet erkänner Nordmakedoniens stora potential som ett regionalt nav när det gäller användningen av förnybara energikällor. Parlamentet uppmanar med kraft Nordmakedonien att fullt ut anpassa sin miljökonsekvensbedömning till EU:s regelverk, med särskilt fokus på sekundärlagstiftning om små vattenkraftsprojekt.

71. Europaparlamentet betonar det akuta behovet att prioritera miljöskyddet. Parlamentet uppmanar med kraft myndigheterna att anta nödvändig lagstiftning och att förstärka åtgärderna för biologisk mångfald, vatten, luft och klimat och den regionala avfallshanteringen, bland annat genom övergripande

konsekvensbedömningar, rigorös lagföring av miljöbrott och ordentliga offentliga samråd som möjliggör ett meningsfullt och transparent deltagande av lokalsamhällen, icke-statliga organisationer och vetenskapliga institutioner.

72. Europaparlamentet uppmanar Nordmakedonien att inrätta rättsliga skydd för Emerald-områden som utsetts enligt konventionen om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö (Bernkonventionen) för att skydda dem från miljöskadliga projekt. Parlamentet uppmuntrar landet att utöka sina skyddade områden i syfte att uppfylla målen i det globala Kunming–Montreal-ramverket för biologisk mångfald. Parlamentet upprepar det akuta behovet av att anta lagen om en ny proklamation av nationalparken Mavrovo för att säkerställa att dess viktiga bevarandeinsatser fortsätter och slutförs. Parlamentet uppmuntrar Nordmakedonien att ta med Jablanica på sin förteckning över skyddade områden för att på så sätt säkerställa bevarandet av livsmiljöer som är avgörande för arters överlevnad.

73. Europaparlamentet uppmuntrar Nordmakedoniens myndigheter att genomföra strängare skydds- och förvaltningsstrategier för livsmiljöer för utrotningshotade arter samt för själva arterna, särskilt Balkanlodjuret, inbegripet ett strikt verkställande av lagar mot artskyddsbrott, specifikt olagligt dödande och tjuvjakt, för att skydda den biologiska mångfalden.

74. Europaparlamentet välkomnar Nordmakedoniens fortsatta samarbete med Kosovo och Albanien med avseende på den gränsöverskridande nationalparken i Šarbergen. Parlamentet uppmuntrar Nordmakedonien att intensifiera och påskynda samarbetet med sina grannländer för att utse gränsöverskridande skyddade områden och upprätta enhetliga gränsöverskridande förvaltningsplaner.

75. Europaparlamentet betonar behovet att ta itu med nationalparkernas ekonomiska utmaningar för att förbättra olika aspekter, däribland mänskliga resurser och övergripande förvaltning, för att stärka deras roll i bevarandet av den biologiska mångfalden, tillhandahålla fritidsmöjligheter och stödja lokala ekonomier.

76. Europaparlamentet välkomnar de framsteg som gjorts i byggandet av korridorerna VIII och X i det transeuropeiska transportnätet (TEN-T), och lovordar slutförandet av motorvägen mellan Kriva Palanka, Dlabochica och Stracin. Parlamentet uppmanar emellertid med kraft Nordmakedoniens myndigheter att intensifiera sina insatser för att prioritera hållbar transport och uppgradera energiinfrastrukturarbetet mot integration i europeiska nät och regional konnektivitet samt att ta itu med de ständiga fördröjningarna i utvecklingen av kritisk infrastruktur, bland annat

genom bilaterala förhandlingar. Parlamentet uppmanar kommissionen att vid behov bistå i dessa insatser.

77. Europaparlamentet efterlyser ytterligare insatser för att påskynda framstegen inom alla prioriterade delar av stomnätet för både järnväg och väg, bland annat genom att öka antalet gränspassager där så är möjligt. Parlamentet noterar den strategiska betydelse som korridor VIII har för EU:s och Natos geostrategiska autonomi, och att den som fungerar som en viktig logistikväg längs Natos södra flank.

Regionalt samarbete och utrikespolitik

78. Europaparlamentet välkomnar Nordmakedoniens värdefulla och betydande bidrag till samarbete och stabilitet på regional nivå genom landets deltagande i regionala ekonomiska och diplomatiska initiativ, såsom Berlinprocessen, tillväxtplanen för västra Balkan och genomförandet av avtalen om en gemensam regional marknad, och understryker vikten av att de är inkluderande.

79. Europaparlamentet välkomnar landets engagemang i främjandet av goda grannförbindelser och erkänner dess roll som förebild för hur bilaterala konflikter kan lösas fredligt genom dialog och ömsesidig förståelse. Parlamentet betonar i detta sammanhang vikten av att fullt ut genomföra internationella avtal i god tro av alla parter och med konkreta resultat, såsom Prespa-avtalet med Grekland och fördraget om vänskap, god grannsämja och samarbete med Bulgarien. Parlamentet efterlyser ett konsekvent engagemang för dialog och samarbete med grannländerna i syfte att stärka regional stabilitet och främja ömsesidigt förtroende. Parlamentet efterlyser ytterligare främjande av direkta personkontakter i Sydösteuropa.

80. Europaparlamentet uttrycker oro över det så kallade serbiska världen-projektet och att vissa företrädare för Nordmakedoniens regering har förespråkat och främjat detta koncept. Parlamentet fördömer deltagandet i möten där man försöker skapa en inflytandesfär som undergräver andra länders suveränitet och regionens stabilitet.

81. Europaparlamentet påminner om behovet av att öppna den jugoslaviska underrättelsetjänstens arkiv (UDBA och KOS), som förvaras i både Nordmakedonien och Serbien. Parlamentet betonar behovet att öppna dessa arkiv i hela regionen för att behandla det totalitära förflutna på ett transparent sätt, i syfte att stärka demokratin, ansvarsskyldigheten och institutionerna på västra Balkan.

82. Europaparlamentet välkomnar Nordmakedoniens fortsatta engagemang för euroatlantisk säkerhet. Parlamentet lovordar Nordmakedoniens aktiva roll i OSSE, särskilt dess ordförandeskap

för OSSE 2023 i en komplex geopolitisk miljö, och betydande bidrag till EU:s krishanteringsuppdrag och militära insatser. Parlamentet lovordar landets anpassning till EU:s utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik, inbegripet dess tydliga svar på Rysslands anfallskrig i Ukraina genom att anpassa sig till EU:s restriktiva åtgärder mot Ryssland och Belarus och genom att tillhandahålla stöd till Ukraina. Parlamentet välkomnar undertecknandet av ett säkerhets- och försvarspartnerskap med EU år 2024.

83. Parlamentet beklagar dock att Nordmakedonien var det enda land på västra Balkan som lade ned sin röst om den europeiska resolutionen om Ukraina i FN:s generalförsamling i februari 2025 och i stället stödde den amerikanska resolutionen tillsammans med länder som Georgien och Ungern, vilket sänder en negativ signal om Nordmakedoniens anpassning till EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik och till det kollektiva europeiska åtagandet att upprätthålla fred, folkrätten och de demokratiska principerna.

84. Europaparlamentet erkänner Nordmakedoniens Natomedlemskap som ett betydande geostrategiskt bidrag till den regionala säkerheten och den euroatlantiska stabiliteten, bland annat genom landets aktiva deltagande i Natos uppdrag och dess strategiska roll i att främja fred och samarbete på västra Balkan samt genom den pågående moderniseringen av dess väpnade styrkor och reformerna på områdena krishantering, kritisk infrastruktur och cyberförsvar. Parlamentet betonar att Natomedlemskapet stärker Nordmakedoniens försvarskapacitet, förbättrar säkerhetssamordningen med EU:s och Natos allierade och avskräcker från externa destabiliseringsinsatser. Parlamentet uppmuntrar Nordmakedonien att fördjupa samarbetet med EU och Nato för att motverka hybridhot, bland annat genom samordning av cybersäkerhet, gemensam desinformationsspårning och uppbyggnad av motståndskraft samt att fortsätta sina insatser för att avskräcka från externa destabiliseringsförsök. Parlamentet uppmuntrar Nordmakedonien att fortsätta sina investeringar i moderniseringen av försvaret och anpassningen till Natos strategiska prioriteringar för att ytterligare befästa sin roll som en tillförlitlig säkerhetspartner.

85. Europaparlamentet välkomnar den överenskommelse om minskade roamingkostnader som nåddes vid toppmötet i Tirana mellan EU och länderna på västra Balkan. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang myndigheter, privata aktörer och alla berörda parter att underlätta uppnåendet av överenskomna mål om en avsevärd minskning av roamingavgifterna mellan länderna på västra Balkan och EU och ytterligare minskningar som leder till priser som närmar sig inhemska priser senast 2027. Parlamentet välkomnar ikraftträdandet av den första fasen av genomförandet av färdplanen för roaming mellan västra Balkan och EU.

°

° °

86. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till Europeiska rådets ordförande, rådet och kommissionen samt till vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, medlemsstaternas regeringar och parlament och Republiken Nordmakedoniens president, regering och parlament.